

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Другий (магістерський) рівень

Кафедра технологій захисту навколишнього середовища та охорони праці

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету інженерних
систем та екології

/О.В.Приймак /
2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Інтелектуальна власність

(назва освітньої компоненти)

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
101	Екологія, ОПП «Екологія та охорона навколишнього середовища»

Розробники:

Щербакова О.М., ст.викладачка

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри технологій захисту
навколишнього середовища та охорони праці

Протокол № 11 від «29» червня 2022 року

Завідувач кафедри ТЗНС та ОП

(підпис)

/Т.М.Ткаченко/

Схвалено гарантом освітньої програми «Екологія та охорона
навколишнього середовища»

Гарант ОП

(підпис)

/О.С.Волошкіна/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності 101
«Екологія»

Протокол № 6 від « 29 »червня 2022 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

шифр		Форма навчання:							денна				Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження заступником декана факультету
	Назва спеціальності, освітньої програми	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт							
			Всього	аудиторних			Сам. роб.								
				Разом	у тому числі										
					Л	Лр		Пз	КП	КР	РГР	Конт. роб			
101	Екологія, ОПП «Екологія та охорона навколишнього середовища»	3	90	30	24	-	6	60	-	-	-	1	Залік	1	

[illegible]

Мета та завдання освітньої компоненти

Мета дисципліни: формування системи економіко-правових знань щодо створення та управління інтелектуальною власністю, як джерела соціального, технічного, економічного та культурного розвитку суспільства, а також придбання навичок щодо ефективного використання та захисту інтелектуальної власності у професійній діяльності.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<http://org2.knuba.edu.ua>). Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код ОК05	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог
Загальні компетентності	
ЗК02	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК03	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК04	Здатність розробляти та управляти проектами.
Фахові компетентності	
СК01	Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
СК03	Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності.
СК04	Здатність застосовувати нові підходи до аналізу та прогнозування складних явищ, критичного осмислення проблем у професійній діяльності.
СК06	Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

**Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в
результаті засвоєння освітньої компоненти**

Код	Програмні результати
ПР04	Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.
ПР05	Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.
ПР08	Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.
ПР09	Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
ПР18	Уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності.

Програма дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика інтелектуальної власності.

Лекція 1. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності.

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності.

Тема 2. Особливості права інтелектуальної власності: особисті немайнові та майнові права творця.

Тема 3. Різниця між матеріальними і нематеріальними об'єктами власності.

Тема 4. Суб'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 5. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Тема 6. Об'єкти права інтелектуальної власності.

Висновки – ознайомлення з поняттям інтелектуальної власності, підставами виникнення права інтелектуальної власності та суб'єктами і об'єктами права інтелектуальної власності.

Лекція 2. Система інтелектуальної власності. Еволюція інтелектуальної власності.

Тема 1. Законодавча база інтелектуальної власності.

Тема 2. Державна система правової охорони інтелектуальної власності.

Тема 3. Міжнародна система інтелектуальної власності.

Тема 4. Еволюція інтелектуальної власності.

4.1. Еволюція промислової власності.

4.2. Еволюція авторського права і суміжних прав.

4.3. Еволюція інтелектуальної власності в Україні.

Висновки – ознайомлення з існуючою законодавчою базою інтелектуальної власності, опанування державною та міжнародною системою правової охорони інтелектуальної власності, екскурс в еволюцію інтелектуальної власності.

Лекція 3. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 1. Мета і принципи правової охорони.

Тема 2. Охорона прав на об'єкти промислової власності.

Тема 3. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти ІВ.

Тема 4. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав.

Тема 5. Охорона прав на об'єкти ІВ за кордоном.

Висновки – оволодіння метою та принципами правової охорони об'єктів інтелектуальної власності за різними класифікаціями.

Змістовний модуль 2. Особлива частина права інтелектуальної власності.

Лекція 4. Правова охорона винаходу (корисних моделей).

Тема 1. Законодавча база охорони винаходів (корисних моделей).

Тема 2. Умови надання правової охорони.

Тема 3. Умови патентоздатності винаходу, корисної моделі.

Тема 4. Право та порядок реєстрації винаходу, корисної моделі.

Тема 5. Експертиза заявки та її види.

Висновки – ознайомлення з законодавчою базою охорони винаходів (корисних моделей), умовами їх патентоздатності та порядком реєстрації.

Практичне заняття 1.

Зміст заняття: тема: «Правова охорона об'єктів промислової власності».

Опрацювання тем лекцій 3 і 4, закріплення теоретичного матеріалу, презентації, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, вирішення ситуативних завдань.

Лекція 5. Правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Тема 1. Правова охорона торговельних марок (знаків для товарів і послуг).

Тема 2. Правова охорона комерційного найменування.

Тема 3. Правова охорона географічного зазначення походження товарів.

Висновки - ознайомлення з законодавчою базою охорони засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, умовами та порядком їх реєстрації.

Лекція 6. Авторське право.

Тема 1. Поняття, функції та принципи авторського права.

Тема 2. Суб'єкти авторського права.

Тема 3. Об'єкти авторського права.

Тема 4. Зміст та умови здійснення авторського права.

Висновки – ознайомлення з понятійним апаратом авторського права: суб'єктами та об'єктами, змістом та умовами його здійснення.

Лекція 7. Правова охорона суміжних прав.

Тема 1. Поняття суміжних прав та їх особливості.

Тема 2. Суб'єкти суміжних прав.

Тема 3. Об'єкти суміжних прав.

Тема 4. Порядок виникнення і здійснення суміжних прав.

Тема 5. Обмеження майнових прав виконавців, виробників фонограм, відеограм та програм організації мовлення.

Висновки - ознайомлення з понятійним апаратом суміжних прав: суб'єктами та об'єктами, змістом та умовами його здійснення.

Практичне заняття 1.

Зміст заняття: тема: «Правова охорона об'єктів авторського права і суміжних прав». Опрацювання тем лекцій 6 і 7, закріплення теоретичного матеріалу, презентації, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, вирішення ситуативних завдань.

Лекція 8. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Тема 1. Нормативна база.

Тема 2. Види договорів щодо розпорядження майновими правами.

Тема 3. Ліцензія на використання об'єкта інтелектуальної власності, її види.

Тема 4. Ліцензійний договір,

Тема 5. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Тема 6. Державна реєстрація договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Висновки – опанування нормативною базою, щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, ознайомлення з видами договорів та порядком їх реєстрації.

Лекція 9. Економіка інтелектуальної власності, управління об'єктами інтелектуальної власності.

Тема 1. Особливості права інтелектуальної власності як товару.

Тема 2. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності та їх способи.

Тема 3. Оцінка вартості права на об'єкт інтелектуальної власності. Підходи до визначення вартості об'єкту (витратний, дохідний, ринковий).

Тема 4. Життєвий цикл об'єкта інтелектуальної власності.

Тема 5. Етапи процесу управління інтелектуальною власністю, їх зміст та особливості.

Тема 6. Стратегія управління на етапі використання об'єкту.

Висновки – ознайомлення з поняттям комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності та їх способами, визначення життєвого циклу об'єкта та етапами процесу управління інтелектуальною власністю.

Практичне заняття 1.

Зміст заняття: тема: «Оцінка вартості прав на об'єкти інтелектуальної власності».

Опрацювання тем лекцій 8 і 9, закріплення теоретичного матеріалу, презентації, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, вирішення ситуативних завдань.

Лекція 10. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності.

Тема 1. Поняття цивільно-правового захисту.

Тема 2. Способи цивільно-правового захисту.

Тема 3. Захист патентних прав засобами цивільного права.

Тема 4. Захист авторського права і суміжних прав.

Висновки – ознайомлення з цивільно-правовим захистом прав інтелектуальної власності та його особливостями.

Тема 11. *Адміністративна та кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.*

Тема 1. Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення.

Тема 2. Суб'єкти та об'єкти адміністративного правопорушення у сфері інтелектуальної власності.

Тема 3. Дії, що визнаються адмінпорушенням права інтелектуальної власності.

Тема 4. Суб'єкти та об'єкти злочину у сфері інтелектуальної власності.

Тема 5. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.

Висновки – ознайомлення з системою захисту прав інтелектуальної власності, а також з адміністративною та кримінальною відповідальністю за порушення прав інтелектуальної власності.

Тема 12. *Міжнародно-правовий захист інтелектуальної власності.*

Тема 1. Суть міжнародно-правового захисту інтелектуальної власності.

Тема 2. Міжнародні договори України з питань інтелектуальної власності, функції адміністрування яких виконує ВОІВ.

Тема 3. Процедурні стандарти Угоди ТРІПС щодо забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності.

Висновки – ознайомлення з суттю міжнародно-правового захисту інтелектуальної власності.

Змістовний модуль 3. Набуття загальних навичок у професійній діяльності і повсякденному житті (засвоєння теоретичного матеріалу та вирішення ситуативних завдань).

Опрацювання тем практичних занять №№ 1-3, захист індивідуальної роботи.

Індивідуальне завдання

Виконання індивідуального завдання передбачено у формі реферату.

Теми

1. Загальна характеристика інтелектуальної власності та її правового регулювання.
2. Основні поняття авторського права.
3. Авторські договори.
4. Суміжні права.
5. Правовий захист авторського права і суміжних прав.
6. Сутність радикальної реформи законодавства про промислову власність і патентне право України.
7. Правова охорона винаходу і корисної моделі.
8. Правова охорона промислового зразка.
9. Правова охорона торговельних марок.

10. Авторське право: поняття, основні завдання та функції.
11. Патентовласники, їх права та обов'язки.
12. Ліцензійні договори.
13. Захист прав авторів об'єктів науково-технічної творчості.
14. Захист прав власників патенту.
15. Еволюція інтелектуальної власності.
16. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства.
 1. Економіка інтелектуальної власності.
 18. Передача прав на об'єкти інтелектуальної власності.
 19. Захист прав інтелектуальної власності.
 20. Міжнародне співробітництво у сфері інтелектуальної власності.
 21. Захист від недобросовісної конкуренції.
 22. Державна система охорони інтелектуальної власності.
 23. Міжнародна система охорони інтелектуальної власності.
 24. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності людини.
 25. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном.
 26. Захист прав інтелектуальної власності в рамках угоди TRIPS.
 2. Охорона прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.
 28. Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення.
 29. Управління правами інтелектуальної власності.
 30. Система інтелектуальної власності.
 31. Колективне управління правами суб'єктів авторського права і суміжних прав.
 32. Охорона суміжних прав виконавців, виробників відеограм та організацій мовлення.
 33. Розпорядження авторськими правами.
 34. Виникнення і здійснення авторських прав.
 35. Еволюція авторського права і суміжних прав.

Самостійна робота:

1. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку суспільства – 4 год.
2. Історія розвитку законодавства про охорону нетрадиційних результатів інтелектуальної діяльності – 4 год.
3. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності – 4 год.
4. Правонаступники як суб'єкти права інтелектуальної власності – 4 год.
5. Інформаційно-пошукові системи та традиційний патентний пошук – 4 год.
6. Методи та засоби пошуку, збору та зберігання науково-технічної інформації – 4 год.
7. Нормативно-правові акти органів виконавчої влади України з питань інтелектуальної власності – 4 год.
8. Інформаційно-пошукові системи та традиційний патентний пошук – 4 год.
9. Методи та засоби пошуку, збору та зберігання науково-технічної інформації – 4 год.
10. Методика проведення патентних досліджень технічного рівня, патентоспроможності експертизи на патентна чистота – 4 год.
11. Суперечності інтелектуальної власності – 4 год.

12. Економічна ефективність ліцензування – 4 год.
13. Проблеми формування глобального ринку прав на об'єкти права інтелектуальної власності – 4 год.
14. Інтелектуальна власність в епоху Інтернету – 4 год.
15. Інтелектуальна економіка – складова інноваційної моделі розвитку – 4 год.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опанування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: уміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, уміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачем на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачі можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 18 до 24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді дидактичного проєкту, у формі презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання						Залік	Сума балів
Змістові модулі			Інд. робота				
1	2	3					
20	20	20	20	20	100		

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	25	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	20	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	18	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не

допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Методичне забезпечення дисципліни

Нормативно-правова література:

1. Договір про патентну кооперацію [Електронний ресурс] : від 19.06.190 р. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/895_001#Text
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності [Електронний ресурс] : від 20.03.1883 р. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123.
3. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності : від 15.04.1994 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 84. – Ст. 2989. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text
4. Угода про взаємне забезпечення збереження міждержавних секретів у галузі правової охорони винаходів [Електронний ресурс] : (Мінськ, 04.06.1999 р.). – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/99_514.
5. Конституція України : від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV / Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>;
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
8. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
9. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
10. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року № 1618-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
11. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13 квітня 2012 року) із змінами, внесеними згідно із Законами, URL № 4651-VI Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88) із змінами, внесеними згідно із Законами, URL <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>
12. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747-IV (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2005, № 35-36, № 37, ст.446) із змінами, внесеними згідно із Законами, URL <https://zakon.rada.gov.ua/go/2747-15>
13. Митний кодекс України : від 13.03.2012 р. № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – №№ 44–48. – Ст. 552. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
14. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 392-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/ed20110509#Text>
15. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 0.06.1996 р. № 236/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>
16. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 30. – Ст. 39. – URL

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
17. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 368-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № . – Ст. 32. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
 18. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № . – Ст. 36. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
 19. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № . – Ст. 34. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
 20. Про охорону прав на сорти рослин : Закон України від 21.04.1993 р. № 3116-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 21. – Ст. 218. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3116-12#Text>
 21. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем : Закон України від 05.11.199 р. № 621/9-BP // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 8. – Ст. 28. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80#Text>
 22. Про охорону прав на зазначення походження товарів : Закон України від 16.06.1999 р. № 52-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 32. – Ст. 26. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14#Text>
 23. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : Закон України від 23.03.2000 р. № 158-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 24. – Ст. 183. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1587-14#Text>
 24. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування : Закон України від 1.01.2002 р. № 2953-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 121. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2953-14#Text>
 25. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14.09.2006 р. № 143-V // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 45. – Ст. 434. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143-16#Text>
 26. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір : постанова Каб. Міністрів України від 2.12.2001 р. № 156 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 52. – Ст. 2369. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>
 27. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав : постанова Каб. Міністрів України від 18.01.2003 р. № 2 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 4. – Ст. 129. – URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-%D0%BF#Text>

Підручники:

1. Інтелектуальна власність. Підручник. Л.М. Попова., А.В. Хромов, І.В. Шуба: Харків, «Федорко», 2021, с. 262.
2. Цивільний кодекс України. Книга IV. Право інтелектуальної власності : науково-практичний коментар / О. В. Коротюк. – К. : ОВК, 2022. – 340 с. ISBN 978-617-7931-36-1.
3. Право інтелектуальної власності : підручник / за заг. ред. С. Б. Булеци, О. І. Чепис. Ужгород : РІК-У, 2019. – 488 с.

Навчальні посібники:

1. Інтелектуальна власність: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] [Аксютіна А.В., Нестерцова-Собакарь та ін / За заг ред канд. юрид. наук, доц.

- Нестерцової Собакарь О.В. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 140 с. 3.
2. Аксютіна А. В., Нестерцова-Собакарь О. В., Тропін В. В. Інтелектуальна власність: навч. посіб. — Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. — 140 с. — ISBN 978-617-7665-16-7
 3. Джунь В. В. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Джунь. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2017. — 432 с.
 4. Харитонов Є. О., Харитонova О. І., Некіт К. Г. Право власності: навч. посіб. — Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2018. — 256 с. — ISBN 978-966-916-366-0

Конспекти лекцій:

1. Килимник І. І. Інтелектуальна власність та міжнародне право: конспект лекцій. — Харків : ХНАУМГ імені О. М. Бекетова, 2018. — 97 с.

Методичні роботи:

Інформаційні ресурси:

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського /[Електронний ресурс] .– Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Базу українського законодавства в Інтернеті. Режим доступу: www.lawukraine.com.
5. Урядовий портал Кабінету Міністрів України. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України. Режим доступу: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
7. Офіційний сайт Базу українського законодавства в Інтернет. Режим доступу: www.lawukraine.com.
8. <https://ukrpatent.org/uk>